

بررسی اثر $N-P-K$ بر رشد و عملکرد زیره سبز

محمد تقی ناصری پوریزدی *

چکیده: از بذر زیره سبز در صنایع داروسازی، غذایی و بهداشتی استفاده می‌شود. تولید بذر این گیاه بیشتر جنبه صادراتی دارد. تولید زیره از نظر درآمد و اثرات اجتماعی مثل کاهش بیکاری و جلوگیری از مهاجرت رضایت بخش است. با زراعت زیره از آب و سایر نهاده‌ها در فصل زمستان استفاده بهینه می‌شود با این وجود تحقیقات قابل توجهی در زمینه نیازهای غذایی این گیاه و سایر جنبه‌ها انجام نشده‌است.

بررسی در قالب آزمایشها فاکتوریل انجام شد. سطوح فاکتور ازت از صفر تا ۹۰ کیلوگرم فسفر از صفر تا ۶۰ کیلوگرم و پتاسیم یا سطوح صفر و ۳۰ کیلوگرم به منظور تعیین اثر متقابل آن در نظر گرفته شده شاخص‌های رشد مورد اندازه‌گیری عبارتند از LAI ، CGR ، RGR و EMD و اجزاء عملکرد شامل تعداد چتر در بوته، تعداد دانه در چتر، وزن هزار دانه و درصد اسانس است.

بیشترین مقدار عملکرد بذر از تیمار $N30-P60-K30$ به میزان $596/184$ کیلوگرم و بیشترین تعداد چتر برابر $22/46$ عدد از تیمار $N90$ حاصل شد. اسانس بذر تحت اثر پتاسیم در کلیه تیمارها افزایش یافت. بیشترین مقدار اسانس به مقدار ۴ میلی‌لیتر در صد گرم بذر از تیمار $N30-P60-K30$ بدست آمد.

با توجه به اینکه بیشترین مقدار عملکرد بذر از تیمار $N30-P60-K30$ بدست آمده و این تیمار بیشترین اثر را بر وزن هزار دانه نیز داشته است. اثر افزایش عملکردی که بوسیله سطوح بالای کودی حاصل شده‌است را می‌توان از طریق افزایش هزار دانه بیان کرد.

*- عضو هیات علمی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد